

ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἐν Ἑλλάδι . . . Δρ. 8
Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ . . . Φρ. Χρ. 10

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

Ἡ παρὰ αἰτήσις ἀπευθύνεται :
Διεύθυνσιν **Φωνῆς τῆς Ἡπείρου**
Ἀθ ἡ ν α ς

Η ΚΑΛΕΙΤΕΡΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

Εἶχα τελειώσει τὰ ἐγκύκλιά μου μαθήματα, καὶ ἔμεινα στὸ πατρικὸ μου σπιτί, ποῦ εἶναι σ' ἓνα χωριὰδάκι, ἐφτὰ ἀκέρειες ὥρες μακριὰ ἀπὸ τὴν πολιτείαν. Δὲν εἶχα πλὴν καμμιὰ φροντίδα, οὔτε τί νὰ μελετήσω, γιὰ νὰ προυνσιαστῶ ἀσπρπρόσωπος στοὺς δασκάλους μου καὶ στοὺς συμμαθητάδες μου, οὔτε τί δουλειὰ νὰ κάμω γιὰ νὰ βγάλω τὸ καθημερινὸ μου ψωμί, ᾧτι τὸ πατρικὸ μου σπιτί, ὅχι μοναχὰ μποροῦσε νὰ θρέψῃ τοὺς ἀνθρώπους του, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ξένους, κατὰ συνήθειαν ποῦ ἔμεινε ἀπὸ τοὺς πρώτους χιττόρες του. Σκότονα λοιπὸν τὸν καιρὸ μου στὰ κοπάδια μου, σὲ περιπάτους μέσα στὰ χωράφια, στ' ἀμπέλια, καὶ στὰ χωριά, ποῦ ἦταν γύρα-γύρα, στὸ ψάρεμα, μέσα στὸ ποτάμι, ποῦ διάβαινε κάτω ἀπὸ τὸ χωριὸ μας, καὶ στὸ κυνήγι στ' ἀντικρυνὰ βουνά, καὶ τ' ἀντικρυνὰ λόγγα. Μ' εἶχε πιάσει τέτοια ἀποστροφή στὰ γράμματα, ὥστε δὲν ᾔθελα καθόλου νὰ γνωρίζω ἀπὸ βιβλία, χαρτί, πένα καὶ μελάνη. Τὰ εἶχα ἀποστραφῇ τόσο πολὺ, ὥστε μ' ἔπιανε στὰ σωστά φρίκη, ἅμα ἐβλεπα πράγματα, ποῦ μοῦ θύμιζαν τὸ διαδασμα ἢ τὸ γράψιμο, καὶ ὅταν σκέφτομουν ἀπορούσα σὲ τί θὰ μοῦ χρησίμευαν τὰ γράμματα, ἂν ἦταν γραμμένο νὰ μὴ πιάσω βιβλία καὶ πένα στὴ ζωὴ μου. Δὲν ᾔθελα νὰ γνωρίζω ἀπὸ ἀνάγνωσι, δὲν ᾔθελα ν' ἀκούω ἀπὸ γράψιμο. Τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ καὶ λατινικὰ συγγράμματα, τὰ «Ἀνατολικά» τοῦ Β. Οὐγγού, οἱ «Μελέται» τοῦ Λαμαρτίνου, ὁ «Τσαϊλδ-Χαρόλδος» τοῦ Βύρωνα, ἡ «Ἐλευθερωμένη Ἱερουσαλὴμ» τοῦ Τάσσου, ὁ «Χαμένος Παράδεισος» τοῦ Μάλτονα, ὁ «Μανιῶνης Ρολάντος» τοῦ Ἀρίστου, ὁ «Φαῦστος» τοῦ Γκαίτε, τὰ «Μνημόσυνα» καὶ ἡ «Κυρὰ Φροσύνη» τοῦ Βιλαωρίτη, μοῦ φαίνονται σὰ μιὰ κουταλιά ρετσίνολαδο. Πολὺ λίγο ἔμεινα στὸ σπιτί μου. Μὲ στενοχωροῦσαν πολὺ οἱ ἄγριοι καὶ χοντροὶ τοῖχοι του, καὶ βρίσκουμουν πὲς καὶ πάντα ὄξω.

Καὶ ὅμως τί δὲ θὰ ἔδιναν σήμερον νὰ βρεθῶ μέσα στοὺς ἀκομψοὺς καὶ ἀκαλαίστητους τοίχους σου, σπιτάκι μου, ποῦ τοὺς εἶχαν κτίσει οἱ παπποῦδες μου, σὲ πονηρὰς μέρες γιὰ νὰ φυλάγονται, ὅχι μοναχὰ ἀπὸ τὸ κρὺ τοῦ χειμῶνα καὶ τὸν ἥλιο τοῦ καλοκαιριοῦ, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑπερασπίζονται ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν ὀχτρῶν τους.

Τὴν παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιάς τοῦ 1878 ἤμουν στὸ χειμᾶδι μου, γιὰτὶ εἶχε ἀρχίσει ὁ γένος τῶν προβάτων, δεκαριὲς τὴν ἡμέραν. Νόμισα ἀναγκαῖον νὰ μείνω ὅλη τὴν ἡμέραν στὸ χειμᾶδι, μ' ἓνα σκοπὸ νὰ τηρῶ τὰς γεννημένους προβατίνες ποῦ ἔβασκαν μέσα σ' ἓνα κριθάρι, καὶ μ' ἓναν ἄλλο νὰ μπορέσω νὰ σκοτώσω κανένα ἀετό, γιὰτὶ ἐκεῖ κοντὰ ἦταν ἓνα φοβίμι χοντρό, καὶ ἡ μυρουδιά του τραβοῦσε πολλὰ ὄρνια.

Κατὰ τὸ δειλινὸ ἔπιασε μιὰ φοβερὴ βροχή. Νόμιζε κανεὶς ὅτι ὁ οὐρανὸς εἶχε γένει ἓνα μέγας καταρράχτης. Τὰ ὄρνια, καὶ τ' ἄλλα πετούμενα πιάστηκαν ἀπὸ τ' ἀγριοκαίρι ἀνεπάντεχα καὶ ποῦ κυνηγοῦσαν, καὶ ἐκεῖ ποῦ βοσκοῦσαν, ἔτρεχαν ἀγέλες στ' ἀντικρυνὰ βουνά, ὅπου

εἶχαν τὰς φωλιὰς τους, ἀλλὰ τὰ βαρύτερα κορράκια, ἐπειδὴ δὲν ἀντεῖχαν, φαίνεται νὰ ξακολουθήσουν τὸ δρόμον τους, γιὰ τὰς φωλιὰς τους, μαζεύτηκαν στὰ κλωνάρια τῶν χιλιόχρονων πουργαριῶν, ποῦ ἦταν γύρα-γύρα στὸ χειμᾶδι μου, καὶ κρακράκιζαν μὲ μεγάλο ἀλλαλαγμό, σὰ νὰ κινδύνευαν νὰ χάσουν τὴ ζωὴν τους.

Θὰ ἦταν ἀκόμα δυὸ ὥρες μέρα, ἀλλὰ τόσο πυκνὸ ἦταν τὸ σκοτάδι, ὥστε νόμιζε κανεὶς ὅτι εἶχε βασιλεύσει ὁ ἥλιος, καὶ τὸ κοπάδι ἀκόμη γελάστηκε ἀπὸ τὸ πρῶτον σκοτάδι, ἂν καὶ οἱ πιστικοὶ προσπαθοῦσαν νὰ τὸ μπεδίσουν, ἀκλούθησε τρέχοντας τὸ Σιούτο, τὸ περίφημον γκεσέμι ὅλων τῶν κοπαδιῶν, ποῦ βρίσκονταν γύρα γύρα, ποῦ τὸ ζήλευαν ὅλα τὰ τσελιγκάτα, καὶ ἔσπερον ἐφτὰ χρόνια τόσα πρόβατα πίσω του, καὶ μπήκαν στὸ χειμᾶδι βηλιάζοντας «μπάαα... μπάαα... μπάαα!» ἐνῶ οἱ πιστικοὶ ἔρχονταν ἀπὸ πίσω, πολὺ μακριὰ ἔρχονταν οἱ τρεῖς πιστικοὶ λαχνιασμένοι, μαζὺ μὲ τὰ τέσσαρα μαντρόσκυλα. Ἦταν χαλασμός κόσμου! Ἦταν χαλασμός Κυρίου ἐκείνη ἡ στιγμή! Κάθε στιγμή χύνονταν στὴ γῆ μιὰ φοβερὴ καὶ ἀπαίσια λάμψη, καὶ ὕστερον ἀπὸ τὴ λάμψη ἀκολουθοῦσε βροντὴ, ποῦ τράνταζαν τὰ θεμέλια τὰ βουνά. Νόμιζε κανεὶς ὅτι ἔτρεμε ὅλη ἡ Γῆ, καὶ ὅτι ἐκλονίζονταν, καὶ κυμαίνονταν σὰ βάρκα ψηλὰ στὰ κύματα. Οἱ πιστικοὶ ἄρχισαν νὰ σταυροκοποιοῦνται ἀπὸ τὸ φόβον τους, καὶ παρακαλοῦσαν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς σώσῃ ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ σημεῖον τὰ πρόβατα σὲ κάθε βροντὴ προντίζονταν, σὰ νὰ εἶχαν μπῆ στὸ χειμᾶδι δέκα λύκοι καὶ τὰ σκυλιὰ γύρλιαζαν, σὰ νὰ προαισθάνονταν κάποιο μεγάλο κακὸ, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ ἂν καὶ ἤμουν σὲ θέσει νὰ μὴ παραξηγήσω καθόλου ἐκείνη τὴ θύελλα, ποῦ μᾶς παρουσιάζονταν μὲ θεῖα μορφή, ἄρχισα νὰ στενοχωροῦμαι καὶ νὰ φοβοῦμαι κανένα ἀναποδογύρισμα τῶν νόμων τῆς Πλάσης, κανένα δεῦτερον κατακλυσμὸ, καὶ νὰ σκέφτωμαι νὰ πιάσω τὸ συντομώτερον δρόμον, γιὰ τ' ἀντικρυνὸ βουνό.

Ὁ ποταμὸς, ἂν καὶ δὲν ἦταν μακρύτερον ἀπὸ τριακόσια μέτρα, ἀπὸ μᾶς, δὲ φαίνονταν καθόλου, ἀλλ' ἀκούονταν νὰ βουίξῃ, σὰ χιλιόφωνο θεριό. Διώχοντας μὲ τὴ λογικὴν τὰ φτερά τοῦ φόβου, μοῦ ἔρχονταν ὄρεξη νὰ καταβῶ στοὺς ὄχτους τοῦ ποταμοῦ, γιὰ νὰ θιαμάξω τὴ φοβερὴ μεγαλοπρέπεια, ἀλλὰ μὲ μπόδιζε ἡ βροχή. Δὲν ἔβρεχε οὔτε μὲ τὴ σῖτα, οὔτε μὲ τὴν πυκνὰδα, καθὼς λέμε, ἀλλὰ μὲ τ' ἀσὶ καὶ μὲ τὸ καρδάρι. Ἐβρεχε, ἔβρεχε, ἔβρεχε, καὶ ὅλο ἔβρεχε! Τὰ οὐράνια ἔγειναν καταράχτες! Δυὸ πατημασιὲς ἀν' ἐπιχειροῦν νὰ κάνουν μακριὰ πὸ τὸ χειμᾶδι, θὰ ᾔω ὁμουν στὰς λάσπες, καὶ θὰ γίνωμουν παπὶ ἀπὸ τὴ βροχή. Σ' αὐτὴ τὴ σκέψῃ μου ψηλά, ἤκουσα τὸν τσιέλεγκαν νὰ διατάξῃ τὸ πιστικοῦδι :

— Νὰ πᾶς στὸ χωριὸ ὅσο ποῦ εἶναι γλήγορα, καὶ νὰ πάρῃς ψωμί! Ἀκούς;

— Ποῦ νὰ πάω μ' αὐτὸν τὸν κατακλυσμὸ; Ἀπολογήθηκε τὸ πιστικοῦδι.

— Νὰ πᾶς γάλι—γάλι, καὶ ἂν βραχῇς πολὺ σὲ κολουριάζω μὲ τὴν κάππα μου τὴ νύχτα. Μιὰ χαψιὰ ἀνθρώπος, εἶσαι σύ! Τὶ νὰ κάμω ἐγὼ ἂν βραχῶ, ποῦ εἶμαι μεγάλος, καὶ δὲν μὲ χωράει ἡ κάππα σου, καὶ ἀπαὶ σύ! . . .

Κίνησε τὸ καυμένο τὸ παιδί νὰ πάῃ, ἀλλὰ σὲ κάθε πατημασίᾳ γλυστροῦσε καὶ ἔπεφτε κατὰ γῆς. Τὸ λυπήθηκα καὶ τὸ γύρισσα πίσω, καὶ στὸν τόπον τοῦ διατάξα τὸ δεῦτερον πιστικὸ νὰ πάῃ γιὰ ψωμί, καὶ νὰ πῇ στὸ σπιτί ὅτι θὰ κοιμηθῶ στὸ χειμᾶδι, καὶ ὅτι τὸ πρῶτον θὰ βγῶ ὁλόσινα στὴν ἐκκλησίαν, ἅμ' ἀκούσω τὸν πρῶτον σήμαντρο. Τὸ νὰ κοιμᾶται κανεὶς στὰ πρόβατα, καὶ νὰ πααίνη στὴν ἐκκλησίαν, χωρὶς νὰ μῇ σὲ σπῖτι, θεωρεῖται γιὰ θεάρεστο πρᾶγμα. Ὁ ἀνθρώπος, ποῦ κοιμᾶται ἀνάμεσα στὰ πρόβατα—ὅχι ὅμως καὶ ἀνάμεσα στὰ γίδια—εἶναι μακριὰ ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Διαβόλου. Κοιμᾶται, σὰ στὸν Παράδεισον. Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα νόμιζα ὅτι θὰ φχαριστοῦσε πολὺ, τὴ μητέρα μου, ποῦ ἦταν πάρα-πολὺ θρησκα, καὶ μποροῦσε νὰ θυσιάσῃ ὅλον τὸν κόσμον, ἐξὸν ἀπὸ μένα, γιὰ νὰ πάῃ στὸν Παράδεισον, χωρὶς νὰ λογαριάξῃ κανέναν κόπον καὶ κανένα μόχτον. Ἐξὸν ἀπ' αὐτό, σ' ἐμᾶς ἡ παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιάς δὲν ἔχει καμμιὰ ἐπισημότητα ἀλλὰ εἶναι σὰν ὅλες τὰς ἄλλες μέρες.

Δὲν πέρασε πολὺ ὥρα, καὶ νὰ σου! γυρίζει μὲ χέρια ἀδειανὰ ὁ πιστικός, ποῦ πῆγε γιὰ ψωμί.

— Ποῦν' τὸ ψωμί, ὦρε; τοῦ λέγω.

— Δὲ μπόρεσα νὰ πάνω στὸ χωριὸ, μοῦ εἶπε ξικάρδα, ἐνῶ ἡ βροχὴ ἔτρεχε ἀπ' ἀπάνω του σουρνάρα.

— Καὶ γιὰτὶ δὲ μπόρεσες; τὸ ρωτῶ.

— Πᾶν ἡ λειάσα! . . . τὴν πῆρε!

Καὶ λέγοντας ἔκανε μιὰ χειρονομίαν, ποῦ μᾶλλον νὰ καταλάβω τὴν τύχην τῆς λειάσας.

Λειάσα λέγεται τὸ πλεχτὸ γεφύρι, ποῦ ἐσμύγε τὸ μέρος, ποῦ βρισκόμασταν μὲ τὸ χωριό. Τὸ ποτάμι, ποῦ περνᾷ ἀπὸ κάτω τῆς ἂν καὶ τὸ καλοκαίρι δὲν ἔχει πλεῖστον ἀπὸ πέντε μηλαύλακα νερό, τὸν χειμῶνα ὅμως γίνεται θηριό, κάθε φορὰ ποῦ βρέχει, καὶ ὁ λόγος : «Πᾶν ἡ λειάσα!» δηλοῦσε ὅτι τὸ ποτάμι πλημμύρησε καὶ παράσπευε τὸ πλεχτὸ γεφύρι, καὶ ἔνεκα ἀπ' αὐτὸ γιὰ δυὸ-τρεις μέρες τὸ λιγώτερον, θὰ ἤμασταν ἀποκλεισμένοι μὲ τὸ χωριό. Τὸ πνίξιμο τοῦ πλεχτοῦ γεφυριοῦ δὲν κόστιζε τίποτε, γιὰτὶ οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ, σὲ μιὰ μέραν μέγα, δουλεύοντας ὅλοι μαζὺ, θὰ ἔπλεξαν καινούργιον γεφύρι, χωρὶς κανένα ἔξοδον, ἐπειδὴς ὅλη ἡ ἀπαιτούμενη ξυλίκῃ θὰ ἐβγαίνει ἀπὸ τὸν χωριανικὸν λόγγον, καὶ τὸ μόνον ἔξοδον, ποῦ θὰ ἔκανε τὸ σπιτί μου, ὡς πρωτόσπιτον, ἦταν καμμιὰ εἰκοσιάρῃ ὀκάδες κρασί, τρεῖς-τέσσαρες ὀκάδες ρακί, ἓνα σφαχτὸ καὶ μιὰ φουρνιά ψωμί, ἀπὸ ἀραποσίτι, πρᾶγμα, ποῦ οὔτε ἂν λογαριάζονταν γιὰ ἔξοδον, γιὰτὶ τέτοια ἔξοδα πλεῖστον κολακεῖον ἐκείνον—ποῦ τὰ κάνει. Τὸ μόνον πρᾶγμα, ποῦ μοῦ κόστιζε τὸ νου ἦταν πῶς νὰ περάσωμιν τὴν βραδυὰ νηστικοί. Εἶχαμε γὰρ ἄνθος, τρεῖς νόστιμον, καὶ γκουλιάστρα ἀφράτη, ἀλλὰ χωρὶς ψωμί! . . . Τὸ ψωμί εἶναι ἡ ψυγὴ τοῦ τραπέζου. Τὴ στιγμήν ποῦ ἔκανα ἐκεῖνη τὴ σκέψῃ πέρασε ἀπὸ τὸ νου μου ἡ εἰκόνα τῆς μέρας μου, φορτωμένη ἓνα μεγάλο σάκεν κούλε γεμάτον ζωοτροφίαν, καὶ ἀμέσως μοῦ ᾔρθε ἡ ἰδέα ὅτι αὐτὴ θὰ σκεφτῇ τὴν κκοκαίριαν, τὸ

διότι πόροι υπάρχουν, αρκεί να εκλείψη ή μέχρι τούδε επικρατήσασα σπατάλη και κατάχρησις.

Ενταῦθα υπάρχουν προξενεία οὐκ ὀλίγα, οὐδέποτε ὅμως εἶδομέν τινα τῶν κυρίων προξενίων νὰ ὑψώσῃ τὴν φωνήν, ὅπως συσταλλῶσιν αἱ γενόμεναι εἰς τοὺς χριστιανούς κατοίκους ἀδικίαι καὶ πιέσεις ἀπὸ τὴν ὀθωμανικὴν κυβέρνησιν καὶ τοὺς ὑπαλλήλους αὐτῆς. Μόνος ὁ ἐπὶ δεκαπενταετίαν διατελέσας ἐν αὐτῇ προξενὸς τῆς ἀδελφῆς Ἰταλίας κ. *Georgio Millelire*, εἰδείξε χαρακτῆρα εὐγενῆ καὶ φιλάνθρωπον διακαῶς ὑπερασπισθεὶς πάντοτε τὸ δίκαιον τῶν πιεζομένων χριστιανῶν, ἐπιβαλλόμενος εἰς τὰς ἐγγυρήσεις ὀθωμ. ἀρχάς, διὰ τοῦτο ἐπέσυρε τὸ σέβας καὶ τὴν ἀγάπην ὅλων τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας μας. Ὅτε ὅμως πρὸ διετίας διατάχθη παρὰ τῆς κυβερνήσεώς του νὰ μεταφέρῃ τὴν ἐδραν τοῦ εἰς Ἰωάννιναν ἅπαντες κατεβλήθησαν διότι ἐστεροῦντο τὸν ἀληθῆ προστάτην καὶ βοηθόν των. Ἡλιπζὸν ὅμως, ὅτι ἤθελεν ἀφήσει ἄξιον διάδοχόν του ὁ ὁποῖος νὰ συνεχίσῃ τὰς πράξεις του μὲ ἐκείνας τοῦ κ. *Millelire* καὶ οὕτω ἡ ἔλλειψίς του ν' ἀποβῇ ὀλιγώτερον ἐπαισθητή. Δυστυχῶς ὅμως ἐξηπατήθη καὶ ἄφησεν ἐνταῦθα τὸν ὀδοσκηνοῦντα φυγάδα αὐστριακὸν Στέφανον Φόντα, ὅστις ἐκτὸς τῆς νωχελούς ἀμαθείας του οὐδὲν ἄλλο γινώσκει εἰμὴ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ὀθωμανικῶν συμφερόντων, καὶ τὴν κατάχρησιν τῆς θέσεώς του ἐν ἀγνοίᾳ τῶν προϋσταμένων του, χάριν ἀργυρολογίας. Οἱ ἐνταῦθα ἱταλοὶ ὑπῆκοι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ κ. *Millelire* ὑποφέρουσι τὰ μύρια ἀπὸ τοὺς

ὀθωμανούς ὅτινες ἐσχάτως ἐδεῖραν ἄνευ λόγου καὶ τὸν *Michele Ciaci* ὁ δὲ Φόντος ὅχι μόνον ἀδιαφορεῖ δι' αὐτούς, ἀλλὰ καὶ εἰ ἀναφερόμενοι ἀποδιώκονται παρ' αὐτοῦ βαναύσως. Τοιοῦτος εἶναι ὁ Στέφανος Φόντας. Τὴν ἀνικανότητά ὅμως αὐτοῦ ἀναπληροῖ ὁ αὐτοχειροτόνητος γραμματεὺς τοῦ ἱταλικοῦ προξενείου υἱὸς τοῦ Ἰωάννης ὅστις τιμᾷ τὸ ἱταλικὸν στέμμα τὸ ὁποῖον φέρει εἰς τὴν κεφαλὴν, ἐν μέσῳ διαφόρων χυδαίων ἀνθρωπαριῶν, περιφερόμενος τὰς σχολιάς ὁδοὺς τῆς πόλεως, δέκνεται εἰς τούτους ὡς σημαίνων καὶ δι' αὐτῶν νομίζει ὅτι θὰ συστηθῇ ὡς σοφὸς καὶ πλούσιος χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ ὅτι προσβάλλει τὸ στέμμα τὸ ὁποῖον ἀγνοῶ πῶς φέρει εἰς τὴν κεφαλὴν.

Ταύτην τὴν στιγμὴν πληροφοροῦμαι ἐκ πηγῆς ἀξιοπιστοῦ, ὅτι ὁ Μητροπολίτης μας Γαβριήλ, ἀνεκάλυψε καταχρήσεις ἐπὶ τῶν κοινωτικῶν μας γενομένων ἀπὸ τοὺς πρῶν δημογέροντας Ἀναγνώστην Σωζόν, Μιχαὴλ Λογοθέτην καὶ λοιπούς, τριῶν χιλιάδων χρυσῶν εἰκοσφράγκων δι' ἃς κατήγγειλεν αὐτοὺς προβάς εἰς τὴν καταδίωξιν των.

Τὸ εἰκονογραφημένον Ἑπειρωτικὸν Ἡμερολόγιον «*Δωδώνη*» τὸ περίπου ἐκδοθὲν εἶνε τὸ μόνον τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἀποστείλῃ ὡς δώρον πᾶς Ἑπειρώτης. Πωλεῖται εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἑστίας καὶ παρ' ἡμῖν ἀντὶ δρ. 2· διὰ τὰς ἐπαρχίας δρ. 2 1)2 καὶ τὸ ἐξωτερικὸν φρ. 2 1)2. Ὅστις ἀποστείλῃ τὸ ἀντίτιμον εἰς γραμματόσημα ἢ χαρτονομίσματα λαμβάνει τὴν *Δωδώνην*.

Ὁ Γιάννος ὁ περήφανος καὶ χιλιοπαυεμένος ἠγάπησεν ὠραίαν καὶ πολυζήτητον κόρην, ἐκείνη ὅμως δὲν τὸν ἀντηγάπα καὶ ὁ Γιάννος ἀπελπίσας ἔρχεται εἰς ἀπόκρημνον ὄρος καὶ ἐνῶ ἤτοιμάζετο νὰ κρημινισθῇ προσβάλλει ἐνώπιον αὐτοῦ ἡ ἐκεῖ που ἐμφωλεύουσα φοβερά πρωτομάγισσα καὶ τὸν ἐμποδίζει· τὸν ἐρωτᾷ τί ἔχει· ἐκεῖνος τῇ λέγει τὸν πόνον του· ἡ μάγισσα τὸν διαβεβαιᾷ ὅτι αὐτὴ δύναται νὰ τοῦ δώσῃ ὅ,τι ποθεῖ, ἂν δυνήθῃ νὰ τῇ φέρῃ διάφορα φοβερά μαγικά σημάδια· ὁ Γιάννος τὰ ἔφερεν, ἀλλ' ἡ κόρη ἦτο *Σαββατογεννημένη* καὶ τὰ μαγικά δὲν τῆς ἔκαμαν τίποτε· Ἐδῶ τελειώνει ἡ *Μάγισσα*, τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ποιήματος, καὶ ἄρχεται τὸ δεύτερον βραχύτερον μέρος αὐτοῦ, τὸ *Βοτάνι τῆς ἀγάπης*, ἡ *Μάγισσα* δηλαδὴ ὁδηγεῖ τὸν ἐρωτόληπτον νὰ εὕρῃ «τὸ ἀξέτιμητο βοτάνι τῆς ἀγάπης», ἐκεῖνος τέλος τὸ εὗρε καταβαλὼν καὶ φονεύσας τὸν φυλάττοντα αὐτὸ φοβερὸν δράκοντα, τῇ μαγικῇ δὲ ἐνεργείᾳ τοῦ βοτάνου γίνεται μὲ τὴν κόρην ἀχώριστον ζεῦγος.

Ὁ ποιητὴς περιγράφει τὰ μαγικά μετὰ δυνάμειος Σαίξπηρείου καὶ λεπτομερείας μεγίστης ἴσως ὅμως λεπτομερείας ἀρμολύσης· μᾶλλον εἰς μακρότερον ποιητικὸν προῖον.

Ἄλλ' ὅ,τι ἰδιαίτατα κινεῖ τὸν θαυμασμὸν τοῦ ἀναγνώστου εἶναι οἱ δημοτικώτατοι, οἱ ἀπαράμιλλοι, οἱ εὐρυτοὶ καὶ γιγαντώδεις στίχοι του μὲ τὰς ἐκλεκτάς, εὐήχους καὶ ζηλευτάς λέξεις των, μὲ τὰς ἀγροτικές, μὲ τὰς φυσικάς, μὲ τὰς πρωτοτύπους εἰκόνας καὶ παραβολὰς των. Καὶ δὲ εἶναι ἐξοχος καὶ θαυμασία ἡ εἰκὼν τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου ἡ ἀξία νὰ ἐμπνευσῇ καὶ εἰς ἐξοχὸν ζωγράφον ὑπερφύεσ καλλιτέχνημα.

Ἐγερν' ὁ ἥλιος φλογερὸς ἀπανθῶν ἐπὶ δύσῳ
Πανώριος ἀχιδοπνιχὸς καὶ ἀστραποφορέμενος

Καὶ δὲν προκαλεῖ δαιμονιώδη φρίκην ὁ σατανικώτατος μονόλογος τῆς *Μάγισσας* τῆς «*Ξαδέρης τοῦ διαβόλου*»

«Ὁβίρα μου ποῦσαι βαθεῖα θορυβία σαρανταπέντε
Καὶ σ' ἔχουνε γιὰ κατοικεῖν διαβόλοι ἐννεὰ χιλιάδες
Δέξου ἀπὸ τὸ χέρι μου κτλ.

Καὶ δὲν εἶναι ζωντανὴ καὶ διαβόλική τῃ ἡ εἰκὼν, καθ' ἣν

Μὲς' ἐπὶ τὸ νερὸ τῆς ὁδοῦ τῆς ὁδοῦ
Τὰ μάγια ἀνακατεύονται καὶ τὰ δερνὰ οἱ χοῦλοι
Σὰν τὰ σκουτὰ ἢ νεροτριβὰ, ποῦ μέσα τῆς δουλεύει
Καὶ πότε φαίνονται ψηλὰ ἢ τοὺς χοῦλους ν' ἀνελκύουν
Καὶ πότε γάνονταν βαθυὰ τὸν πατοῦ τῆς ὁδοῦ
Καὶ ὅσο ἀνεδοκατέβαιναν τὰ μάγια ὅσο κατω
Κι' ἔβραζε ὅλο τὸ νερὸ καὶ χόρευαν οἱ χοῦλοι

Ἀνεχώρησεν εἰς Κύμην ὁ φίλος βουλευτὴς κ. *Γε. Στεφάνου*.

Ὁ ἡμέτερος φίλος κ. *Αθ. Κ. Λιούμος* δικηγόρος προχθὲς ἐπαρουσίασε τὸν ἐξ Ἀρσίστης τοῦ Ζαγορίου τῆς Ἡπείρου κ. Δημήτριον Πασχάλην εἰς τὸν Διευθυντὴν τοῦ ἐνταῦθα Ζωολογικοῦ μουσείου κ. *Αποστολίδην*, εἰς ὃν ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν του νὰ δωρήσῃ εἰς τὸ Ζωολογικὸν μουσεῖον κρᾶνιον ἐλέφαντος ποταμίου μετὰ τοῦ δέρματος αὐτοῦ, ὅπερ ἔφερεν ἀπὸ τὸ Βλαδιβοστόκ τῆς Ρωσίας, ἐνθα ἐπὶ τινα ἔτη διέμενεν ὡς τροφодότης τοῦ ρωσικοῦ στόλου, πρὸς δὲ δύο αὐγὰ οὐ κοινάριο πτηνῶν τῆς Αὐστραλίας καὶ ἕτερον ἄλλο στρουθοκαμήλου τῶν Ἰνδιῶν. Εὐγε εἰς τὸ πᾶν τῆς Ἡπείρου ὅπερ καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς διαμένον καὶ ἐν Ἰαπωνίᾳ ἀκόμη δὲν λησμονεῖ τὴν πατρίδα, τοσούτω μᾶλλον ὅσῳ πρὸ ὀλίγου ἀφιέρωνται εἰς τὴν ἐκκλησίαν Ἀρσίστης λαμπρὸν ἐπιτάφιον ἐκ Ρωσίας ἀξίας 20 εἰκοσφράγκων καὶ τώρα δὲ πλείστα τιμαλφὰ καὶ ἰδιὰ ὠραῖον τέμπλον θὰ δωρήσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ ταύτῃ.

Μετὰ λαμπρὰς ἐξετάσεις ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔλαβε παμψηφεῖ τὴν ἄδειαν τοῦ δικηγόρου ὁ ἀρτίως ἐπιστημονικῆς μορφώσεως διδάκτωρ τῆς Νομικῆς κ. *Μιλτιάδης Χροναῖος*, ἐκ Βιτισκοῦ τῆς Ἡπείρου γυναικἀδελφός τοῦ φίλου βουλευτοῦ *Καρυστίας* κ. *Ἰωάννου Στεφάνου*. Συγχαίρομεν τῷ καλῷ νέῳ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΣ

ΙΑΤΡΟΣ

Διδάκτωρ τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τῶν Παρισίων.

Λέχεται 8—10 π. μ. καὶ 2—4 μ. μ.

ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟΝ τοὺς πτωχοὺς δωρεάν

(67 ὁδὸς Σωκρατους Πλατεῖα Ὀμονοίας 67)

ΓΕΩΡΓ. Κ. ΝΟΥΛΗΣ

Ἰατρὸς

Δέχεται ἀσθενεῖς ὥρα 8—9 π. μ. καὶ μ. μ.

Ὁδὸς Χαλκοκονδύλη 40.

Ἐχόρευε κι' ἡ *Μάγισσα* τριγύρω ἔς τὴν ὁρίαν
Γυμνὴ σὰμ πῶς τῇ γέννησεν ἡ μαῦρη τῆς ἡ μάνα
Καὶ φτυσοῦσε μέσα κι' ἔλεγε παράξενα τραγούδια
Στοὺς πλὴν παράξενους σκοπούς, ποῦ τρώμαζαν τ' ἀστέρια

Ὅποια δὲ ἀνυπέβλητος δύναμις εἰς τὴν παρὰστασιν τῆς μάχης ἐκείνης τοῦ Γιάννου με τὸν Δράκον, καθ' ἣν μετὰ ἀμφίρροπον ἀγῶνα τέλει.

Ὁ Γιάννος ἀπὸ τὸ λαμὸ τοῦ ἀρπαξὲ μὲ βία
Καὶ ἔς τὸν ἀέρα πέταξε τὸ ἔρμιο τοῦ λαρύγγι·
Ἐχούχλαζαν τὰ αἵματα καὶ κίνησαν ποτάμι
Σωριάστηκε ὁλος καταγῆς ὁ φοβερός ὁ Δράκος
Σὰν πύργος ξεθεμελιώτος, βαρὺς σε σμοδαρμένος
Ἐκλείσε τὰ γόνα μάτια του, ἐδάγκασε τὴ γλῶσσα
Καὶ μούγκρισε τὸ ὕστερο καὶ μαῦρο μούγκρισμά του
Κι' ἐκεῖ ποῦ ἐσπασμώδερεν ἔς τὴν ἀγκαλιά τοῦ Χάρου
Κατάπεσε ἀπὸ τὸ κρεμὸ μαλλιά καὶ κουδάρια κάτω
Σέρνοντας πίσω του πολλὰ χαλίκια καὶ κοτρώνια
Σὰ νὰ ἦταν ξαδέφφια του, πικρὴ νεκροπομπή του
Ματώθηκε ὁλος ὁ κρεμὸς κοκκίνησαν τὰ βράχια
Καὶ μὲς τὸ λάκκο στάθηκε τὸ ἔρμιο τοῦ κουφάρι
Γιὰ νὰ τὸ φάν οἱ σταυραετοὶ, οἱ λύκοι, τὰ σκουλήκια

Ὁ ἀναγινώσκων τὴν δρακοντομαχίαν ταύτην δὲν νομίζει ὅτι ἔχει ἐνώπιόν του τὸ ἀριστον τῶν ποιημάτων τοῦ Ἀκριτικοῦ κύκλου; δικαιολογῶ τὴν χαρὰν ἣν ἠσθάνθη καὶ τὴν ἀπάτην εἰς ἣν ἐνέπεσε περιφανὴς λόγιος εἰς ὃν ὡς δημῶδες Μούσης προϊόντα παρουσιάσθησαν ποτε ἀποσπάματα τοῦ ἔπους τούτου.

Τοιοῦτον καθόλου εἶναι τὸ ἄρτι ἐκδοθὲν ἐκ πεντακοσίων περίπου ἐπικολλυρικῶν ποιήματων τοῦ κ. Χρηστοθεοφάνη, τοῦ ἐμπνευσμένου τούτου μύστου τῶν πατρίων ἡμῶν ἡθῶν καὶ παραδόσεων. Ποιήματα ἀποπνέον τὴν αὐραν τῆς Ἡπείρου ἤρεμον ὡς αἱ θελητικαὶ κοιλάδες τῆς, εὐκροτον ὡς οἱ χειμάρροι τῆς, ἄγριον καὶ γιγαντεύον, ὡς οἱ γιγαντώδεις καὶ ἀπορρώγες αὐτῆς βράχιοι. Καὶ ὑπὸ λαογραφικὴν ἐποψὴν εἶναι πολὺτιμον, ἡ δὲ γλῶσσά του δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὑπόδειγμα εἰς τοὺς παραπλανώμενους καὶ ἀνουσιολογούντας τῶν ποιητῶν μας.

Δικαίως ὅθεν δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ ἔργον τοῦ κ. Χρηστοθεοφάνη εἶναι τὸ μεγαλύτερον ποιητικὸν γεγονός τοῦ ἡλικιαντοῦ ἔτους, τοῦ ἡλικιαντοῦ ἔτους, τοῦ ἡλικιαντοῦ ἔτους.

Ἄξιον λοιπὸν θερμῶν συγχαρητηρίων εἶναι ὁ ρηξικέλευθος καὶ ἀπαράμιλλος Ἑπειρώτης ποιητὴς καὶ δημοματογράφος διὰ τὴν γνησίαν αὐτοῦ καὶ διαυγῆ ἐμπνευσιν. Ἐς εὐχρηθῶμεν δὲ καὶ ἃς ἐλπίσωμεν ἵνα ἡ εὐφάνστατος καὶ καλλιπής Μοῦσα του μᾶς δώσῃ καὶ ἄλλα ποιητικὰ προῖοντα, κομμήματα τῆς νεωτέρας φιλολογίας μας καὶ τῆς πατρίδος Ἡπείρου.

Δ. Μ. Σάρρος.

Η ΑΓΑΠΗ

ΠΟΙΗΜΑ ΕΠΙΚΟΛΟΥΡΙΚΟ ΣΕ ΔΥΟ ΜΕΡΗ
Η ΜΑΓΙΣΣΑ-ΤΟ ΒΟΤΑΝΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ
ὑπὸ Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗ

Νομίζω ὅτι δὲν θὰ εἶμαι διόλου ὑπερβολικὸς οὐδὲ εἰς ἄκρον καυχήσιπατρις ἂν εὐθαρσῶς εἴπω ὅτι ἡ Ἡπειρος εἰσέφερε τοσαῦτα ὕλικά καὶ πνευματικὰ κεφάλαια εἰς τὴν ἀναγεννηθεῖσαν Ἑλλάδα ὅσα οὐδὲ σύμπας ὁ λοιπὸς Ἑλληνισμός. Ἡ Ἡπειρος τοὺς μεγάλους ἥρωας τῆς ξηρᾶς, τοὺς μεγάλους εὐεργέτας, τὸν μέγαν καὶ ἐθνικώτατον πολιτικόν, τοὺς πολλοὺς καὶ μεγάλους ἐπιστήμονας καὶ διδασκάλους τοῦ γένους. Ἡ Ἡπειρος καὶ ἐν τῇ ποιήσῃ βεβαίως δὲν ἠδύνατο νὰ καθυστερήσῃ. Καί, ἵνα μὴ εἰπωμέν τι περὶ τῶν θαυμασίων προϊόντων τῆς δημόδους Ἡπειρωτικῆς Μούσης, ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν τοὺς γνωστοτέρους ἐξ αὐτῆς ὁρμωμένους ρηξικελεύθους καὶ ἐθνικοὺς ποιητάς μας, τὸν Βηλλαρῶν καὶ τὸν Κωλέττην, τὸν Ζαλακώσταν καὶ τὸν Βιλαωρίτην, τὸν Κρυστάλλην καὶ τὸν Χρηστοθεοφάνην.

Τὸν Χρηστοθεοφάνην, τὸν θαυμαστὸν δημοσιογράφον, τὸν ἐξοχὸν διηγηματογράφον, τὸν καλλιρρήμονα ποιητὴν.

Καὶ τίς δὲν γνωρίζει τὰς πολυχρότους αὐτοῦ δημοσιογραφικὰς συνεντεύξεις καὶ περιγραφὰς αἵτινες ἀφίνουσιν ἀνεξάλειπτους ἐντυπώσεις εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς «*Ἀκροπόλεως*»; Τίς δὲν ἐρρόφησεν ἀπλήστως καὶ δὲν ὠσφράνθη ἡδύπαθως τὰ φυσικώτατα, τὰ ἀγροτικώτατα, τὰ εὐωδέστατα, τὰ ἀπαράμιλλα καὶ Ἡπειρωτικώτατα αὐτοῦ διηγήματα, τὰ ὑπο αὐτὴν ζῶν καὶ τόσον στολισμὸν παρέχουσιν εἰς τὰ ἡμερολόγια, τὰ περιοδικὰ καὶ τὰς ἐφημερίδας; νωπότατον εἶναι ἀκόμη τὸ Ἡπειρωτικὸν ἄρωμα τῆς ἀνίκητης ἐλπίδας, ὅπερ, ἐνῶ τὰς γραμμάς ταύτας χαράσσομεν, διαχύνεται ἐκ τῆς «*Ἀκροπόλεως*» καὶ τῆς «*Φωνῆς τῆς Ἡπείρου*».

Ἀλλὰ καὶ τίς δὲν θ' ἀπολαύσῃ ἀπλήστως τὴν Ἀγάπην του, τὸ ἀρτιφανὲς τοῦτο ποίημα, τὸ πρῶτον ὅπερ ἐξετύπωσεν εἰς ἰδιαίτερον τεύχος, κομψότατα;

Ἡ Ἀγάπη τοῦ κ. Χρηστοθεοφάνη ὄντως εἶναι τὸ ἀξιολογώτερον ἑλληνικὸν ποιητικὸν προῖον τοῦ φθίνοντος τούτου ἔτους. Ἡ ὑπόθεσίς του, εἶναι ἀφελής, ποιητικωτάτη καὶ οὐχὶ ἄλλοτρία τῶν δημοτικῶν ἡμῶν παραδόσεων.